

Sygn. akt IV CNP 7/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie ze skargi strony pozwanej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w L.
z dnia 24 września 2015 r., sygn. akt II Ca (...),
w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa [...] Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w R.
przeciwko Gminie R.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 sierpnia 2016 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku z wniesieniem przez pozwaną Gminę R. skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 24 września 2015 roku, należy wskazać, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej. W judykaturze Sądu Najwyższego uwzględniającej poglądy doktryny oraz orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego przyjmuje się jednolicie, że orzeczeniem niezgodnym z prawem - w rozumieniu art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 417¹ § 2 k.c. - jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17 i z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35 oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 września 2012 roku, Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz.U. 2012, poz. 1104). Niezgodność z prawem powodująca powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa musi mieć więc charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechę bezprawności.

Bezprawność judykacyjną, o której mowa w przywołanym 424¹ § 1 k.p.c., należy definiować w sposób autonomiczny, węższy od tradycyjnie rozumianej bezprawności w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej, z uwzględnieniem specyfiki sądowego stosowania prawa, istoty władzy sądowniczej oraz niezawisłości sędziowskiej i nie może być ona traktowana jako podstawa do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od Państwa w odniesieniu do każdego wadliwego wyroku (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 maja 2006 r., sygn. I CNP 14/06, niepubl.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. II CNP 124/06, niepubl.; z dnia 14 kwietnia 2008 r., sygn. II BP 62/07, niepubl.; z dnia 25 marca 2009 r., sygn. V

CNP 93/08, niepubl., z dnia 3 czerwca 2009 r., sygn. IV CNP 116/08, niepubl.; z dnia 20 stycznia 2011 r., sygn. I BP 4/10, niepubl.).

W orzecznictwie utrwalony jest także pogląd, że stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia to ustalenie jego bezprawności, które nie może nastąpić bez sięgnięcia do istoty władzy sądowniczej, tj. orzekania w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, zależny nie tylko od obowiązujących ustaw, ale także od "głosu sumienia" sędziego oraz jego swobody w ocenie prawa i faktów stanowiących podłoże sporu. Swoboda ocen sędziego wynika nie tylko z władzy sędziowskiej, ale także z prawa pozytywnego, często posługującego się pojęciami niedookreślonymi i klauzulami generalnymi albo dekretującego wolność decyzji sędziego. Treść orzeczenia zależy również od rezultatów wykładni, które mogą być różne, w zależności od jej przedmiotu, metod oraz podmiotu, który jej dokonuje. Z istoty wykładni wynika więc wiele możliwych interpretacji, a sam fakt wykładni z natury rzeczy nacechowany jest subiektywizmem. Już z tych powodów uzasadnione jest, aby w odniesieniu do działalności jurysdykcyjnej sądu sformułować autonomiczne pojęcie bezprawności. Jeśli więc na gruncie odpowiedzialności cywilnej bezprawność oznacza generalnie naruszenie normy właściwego zachowania się, wynikającego z ustawy lub z umowy międzynarodowej, to w odniesieniu do odpowiedzialności za wydanie orzeczenia sądowego musi być skorygowana specyfiką władzy sądowniczej oraz jej ustrojem.

Wniesione skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku podlegają wstępnej selekcji, albowiem Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli jest ona oczywiście bezzasadna (art. 424⁹ k.p.c.). Oceny bezzasadności skargi Sąd Najwyższy dokonuje w powiązaniu z przedstawioną wyżej i utrwaloną w orzecznictwie wykładnią pojęcia „niezgodności prawomocnego wyroku z prawem”. Bezzasadność skargi jest oczywista w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c., jeśli już z jej treści- bez głębszej analizy i jurydycznych dociekań- wynika, że nie może być ona uwzględniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 lutego 2009 roku, I BP 20/08, niepubl., z dnia 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, niepubl., z dnia 20 czerwca 2007 r., II CNP 74/07, niepubl. oraz z dnia 22 czerwca 2007 r., V CNP 81/07, niepubl.).

Skarżący zarzucił niezgodność wyroku z art. 65 § 1 i 2 k.c. oraz art. 382 k.p.c., opierając skargę na przytoczonych przepisach prawa procesowego i materialnego. Wskazał, że w wyniku wydania wyroku poniósł szkodę majątkową w zasądzonej tym wyrokiem kwocie 30 229,01 zł, którą zmuszony był zapłacić powodowi. Dokonując wstępnej oceny niniejszej skargi wskazać należy, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku w powiązaniu z treścią skargi nie wynika, aby był on oczywiście niezgodny ze wskazanymi wyżej przepisami prawa materialnego i procesowego. Stanowisko skarżącego sprowadza się bowiem do kwestionowania nie tyle przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy wykładni postanowień umowy z dnia 1 kwietnia 2011 roku, ile do kwestionowania przyjętej przez ten Sąd - w ramach przysługującej mu autonomii orzeczniczej uwzględniającej ustalenia faktyczne i stanowiska obu stron - metody obliczenia należnej powodowi opłaty dodatkowej za bezsporne- w świetle wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych - dostarczenie przez pozwanego ścieków przekraczających wskaźniki ich zanieczyszczeń określone w załączniku nr 1, przy zastosowaniu uśrednionych parametrów i przy dążeniu przez Sąd do wydania orzeczenia sprawiedliwego i uwzględniającego interesy obu stron. Należy przy tym podnieść, że stanowisko skarżącego wskazuje raczej na ewentualną potrzebę doprecyzowania przez strony w ewentualnym aneksie do umowy podnoszonych w toku procesu kwestii związanych ze sposobem i miejscem pobierania próbek, ich reprezentatywnej ilości oraz mechanizmu obliczania przysługującej powodowi opłaty dodatkowej.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.